

5. Richteren, Ruth

D.T. Brinkman

Het boek Richters of Richteren heet tegenwoordig, in de NBV-vertaling, "Rechters" - de naam die we ook kennen uit de Engelse vertalingen, waar het boek "Judges" wordt genoemd.

Volgens het voorwoord of de inleiding van de NBV-vertaling (2004) is het boek het resultaat (evenals de boeken Genesis tot en met Jozua) "van een langdurig proces van overleveren en redigeren". Dit is een naar mijn mening volstrekt onjuiste én onhoudbare opvatting. De Bijbel zélf leert namelijk anders; in Jozua konden we al lezen dat de boeken van Mozes (Genesis tot en met Deuteronomium) immers compleet waren. Wat dat betreft verwijs ik naar het [artikel over de NBV-vertaling](#) bij de onderwerp-studies. Opmerkingen als deze kunnen dan ook niet anders worden uitgelegd als een poging de authenticiteit van de Schrift te ondermijnen. Het is onduidelijk waarom in het geval van een boek als Richters dit wordt gedaan; het boek is namelijk een historisch (geschiedkundig) boek en wordt door diverse archeologische vondsten inhoudelijk gesteund. Het volk Israël, in elk geval bepaalde lagen in de bevolking, kon tevens lezen en schrijven. Er is dus geen aanleiding aan te nemen dat honderden jaren later pas het e.e.a. te boek zou zijn gesteld. Aangezien het boek een lange periode beslaat is wel mogelijk dat pas later de verzameling van diverse geschiedenis schrijvers gevoegd is tot één boek of boekrol. Diverse commentatoren gaan er van uit dat **Samuël** de (uiteindelijke) samensteller of auteur is geweest. Gezien het feit dat met het optreden van Samuël, als laatste richter, een einde aan de periode van de Richters was gekomen (hij benoemde Saul als de 1e koning van Israël) is dit zeker niet ondenkbaar.

Het boek Richters omvat een periode van ca. 300 jaar (Richteren 11:26). In deze periode volgen de diverse Richters of Rechters elkaar op, maar er zijn ook perioden van onderdrukking door andere volken. In deze zelfde periode speelt het verhaal van [Ruth](#), de Moabietische.

Na de dood van Jozua

Het boek begint met de tijd direct na de dood van Jozua, en we zien dat de Israëlieten op dat moment nog steeds de Here God dienen. In Richteren 1:1 lezen we namelijk dat de Israëlieten de Here raadplegen, en de vraag is: "hoe nu verder"? De Here toont hen dat Juda als eerste zijn gebied moet innemen. Juda roept daarvoor de hulp van de stam Simeon in. Samen binden ze de strijd aan met de Kanaänieten en Perizzieten. Ze verslaan ze en nemen de Koning, **Adoni-Bezek** (Heer van Bezek), gevangen. We zien hier iets heel vreemds: ze hakken zijn duimen en zijn grote tenen af en laten hem vervolgens naar Jeruzalem, dat vlak bij Bezek lag, vertrekken (toen nog niet in hun macht) om daar te sterven.

Door bij Adoni-Bezek de duimen en grote tenen af te hakken maakt men hem compleet afhankelijk of invalide; immers: het is dan nog nauwelijks mogelijk te eten of iets beet te houden maar ook kan men dan niet meer lopen. Waarom deden ze dit? De sleutel ligt in Richteren 1:7:

"Adonibezek verklaarde: 'Ik heb aan mijn hof wel zeventig koningen van wie ik de duimen en grote tenen heb afgehakt en die zich in leven houden met de kruimels onder mijn tafel. God vergeldt mij nu wat ik hun heb aangedaan'"

Het lijkt erop dat men hem wilde vernederen zoals hij veel anderen had vernederd en invalide over de vloer liet rondkruipen - waarschijnlijk tot zijn eigen vermaak? De koning concludeerde zelf dat God hem had vergolden wat hij anderen had aangedaan.

Eerste ongehoorzaamheid

De Israëlietische stammen (Juda, Benjamin, Simeon, Manasse e.d) nemen de gebieden in, maar kunnen niet alles overmeesteren; een bijzonderheid wordt genoemd in Richteren 1:19 - Juda slaagt er niet in om de bewoners van de laagvlakte te verslaan omdat zij over **ijzeren strijdwagens** beschikten (1). Dit waren geen gewone "ijzeren" strijdwagens, volgens andere vertalingen en informatie hadden de wagens namelijk ijzeren messen of zeisen - "moordmachines" dus. Het was niet God die hen de overwinning niet gaf, maar hun eigen angst die er toe leidde dat ze dat gebied niet innamen. Dat Juda niet verder durfde trekken is, vanuit menselijk oogpunt gezien, te begrijpen. Maar

hier begint wel een éérste ongehoorzaamheid aan het Woord van God, in Deuteronomium 20:1 stond namelijk de volgende opdracht aan het volk:

"Als u ten strijde trekt tegen de vijand en u stuit op een overmacht, met paarden en strijdagens, wees dan niet bang, want de Heer, uw God, die u uit Egypte heeft weggeleid, staat u bij"

Ook in Richteren 1:21 zien we dat men nog een stap verder gaat in ongehoorzaamheid; Benjamin ging in Jeruzalem wonen (dat door Juda was veroverd) samen met Jebusieten - oorspronkelijke bevolkingsgroep in het land - en ze werden niet verdreven door Benjamin.

In de navolgende verzen herhaald dit patroon zich, men overwint wel gedeelten van het land en maakt diverse Kanaänitische stammen vervolgens tot slaven. Maar dát was niet de opdracht; men diende ze te verdrijven!

Door de ongehoorzaamheid begon Israël dan ook diverse slagen te verliezen en leidde dit er uiteindelijk toe dat God hen moest tuchtigen voor hun ongehoorzaamheid. In Hoofdstuk 2:11 lezen we dan dat het volk Israël - nadat de eerste generatie leiders is gestorven - verder gaat in hun ongehoorzaamheid en de goden van Kanaän gaat dienen. Ze keerden God de rug toe en verbraken daarmee het Verbond dat God met ze gesloten had. Ze gaan daarin zelfs zo ver dat ze hun kinderen uithuwelijken aan de kinderen van omringde stammen (Kanaänieten, Filistijnen, Ammoriëten).

Het boek Richteren kan samengevat worden als een opeenvolging van (1) zonde, (2) slavernij en onderdrukking, (3) terugkeer tot God en (4) bevrijding van het volk.

Het boek Richteren beschrijft het werk van 15 verschillende Richters, waarvan Otniël de eerste was en Samuël de laatste. Van diverse Richters staat beschreven dat zij zorgden voor veertig jaar rust in het land (te beginnen met Otniël). Met andere woorden: een generatie. Israël kende één vrouwelijke Richter: Deborah. Ze was tevens een profetes en hield als **rechter** zitting (Richteren 4:5).

Andere bekende Richters of rechters waren Gideon, Jefta en Simson.

Staatkundige organisatie

Het volk Israël was in de tijd van de Richteren niet één centraal bestuurd, samenhangend, volk of land. Men woonde gegroepeerd "op stam" in gebieden die tevens door andere stammen of volken werden bewoond. Men voerde zelfs onderling (kleine) oorlogen. De Richters slaagden er ook niet in het land te organiseren en het "nationaal besef" kwam pas langzaam. De stam Dan had zelfs nog geen eigen grondgebied (Richteren 18). Het was inmiddels een zeer groot volk geworden (vgl. Richteren 20:2, 15, 46) met meer dan 450.000 mannen die in staat waren dienst te doen in de oorlog. Al met al moeten er dus minstens 1,5 a 2 miljoen Israëliëten zijn geweest op dat moment (vrouwen, kinderen en ouderen meegerekend).

Eén van de dieptepunten was de burgeroorlog die uitbrak naar aanleiding van de verkrachtingszaak uit Richteren 19 die er toe leidde dat de stam Benjamin - die moreel blijkbaar compleet verworpen of één waren geworden met de Jebusieten waarmee ze samenleefden - op ca. 600 mannen na die ontsnapt waren naar de woestijn compleet uitgemoord werd.

Het boek Richteren sluit af met de (trieste) mededeling:

"In die tijd was er geen koning in Israël; iedereen deed wat in zijn eigen ogen goed was" (Richteren 21:25).

Het boek bevat niet alleen ruim 300 - 400 jaar geschiedschrijving; we zien er ook een aantal geestelijke lessen. De belangrijkste is wel dat wanneer een volk zich afkeert van God, en in het bijzonder het volk Israël, Hij ze aan hun lot overlaat. Menselijk gezien kon het, mits goed georganiseerd, een land zijn dat machtig was en in aanzien zou staan - zie eerder: meer dan 450.000 mannen die in staat waren oorlog te voeren! Daarnaast kende het land natuurlijke rijkdommen en voldoende grond om van voedsel te voorzien.

De volken rondom

Met welke stammen verkeerde Israël voortdurend in oorlog? Wat was hun afkomst? Het is interessant

te zien dat het eigenlijk, van oorsprong, broedervolken waren - met een Semitische achtergrond. De Kanaänieten waren hierop de uitzondering. Israël moest hun land innemen en ze verdrijven.

- **Moabieten** - de Moabieten waren afstammelingen van Lot - de neef en metgezel van Abraham. Ze woonden ten Zuid-Oosten van de Dode Zee en vereerden een god die Chemosh werd genoemd; de godsdienst ging gepaard met kinderoffers; Lees hiervoor Genesis 19:30-38. Vanuit een dergelijke situatie kan nooit volk ontstaan waar zegen op rust, het tekent de geestesgesteldheid van deze mensen.
- **Ammonieten** - dit volk leefde in het Oosten, hun gebied grensde aan dat van Moab. Het waren eveneens afstammelingen van Lot (van Ben-Ammi wat betekent "Zoon van mijn verwant") en ook zij eerden een 'god', Moloch, middels kinderoffers (verbranden van kinderen!). Het land Ammon was door God zelf gegeven aan de nakomelingen van Lot: "*Ook van het land van de Ammonieten geef ik je niets in bezit; ik heb het aan de nakomelingen van Lot in eigendom gegeven.*" (Deuteronomium 2:19).

De overeenkomst in godsdienst tussen de Ammonieten en Moabieten is treffend. Ook de Kanaänieten, genoemd naar hun stamvader Kanaän, een zoon van Cham (waarvan de **Jebusieten**, zie eerder, rechtstreeks afstamden) kenden een soortgelijke wrede godsdienstpraktijken (2). In Kanaän leefde dus de nakomelingen van Cham (vgl. Genesis 10:15-20) en Lot en zijn familie woonde tussen hen - uit eigen vrije wil. Dit heeft zijn familie ernstig besmet met de godsdienstige praktijken van dat volk met als gevolg dat zijn nakomelingen deze gewoonten overnamen.

- **Amalekieten** - dit waren nakomelingen van Ezau (1 Kronieken 1:36). Een nomadenstam die rondtrok door - met name - het noordelijke gedeelte van de Sinaï-woestijn maar ook regelmatig door het gebied van andere stammen rondtrok - rovend en plunderend - onder andere door het gebied van Juda. Over hun godsdienst is niets bekend.

Toen Israël door de woestijn trok overviel het leger van Amalek ze, maar Jozua en zijn mannen overwonnen. In Exodus 17:14 staat dat God er voor zal zorgen dat niemand ooit nog van Amalek zal horen. In 1 Samuël 15 lezen we dat Saul het volk tot aan de grens van Egypte najaagt en uitroeit en dat Samuël persoonlijk (!) de koning van Amalek, Agag, onthoofd. Dit klinkt allemaal wreed, maar Samuël verklaart waarom: "*Daarna zei Samuël: 'Laat koning Agag van Amalek hier komen. 'Agag kwam naar hem toe, nog steeds geboeid. 'De bittere dreiging van de dood is zeker wel geweken?' vroeg hij. 33 Maar Samuël antwoordde: 'Zoals uw zwaard vrouwen van hun kinderen heeft beroofd, zo wordt nu uw moeder van haar kind beroofd.' En hij hakte Agags hoofd af ten overstaan van de HEER in Gilgal.*" - het was de (dood)straf die hij verdiende voor zijn eigen wreedheid.

Nu we dit weten over deze volken is het misschien ook duidelijk waarom God gruwelde van deze volken en ze uitgeroeid en verdreven moesten worden. Israël was het "uitverkoren volk". Dat wil zeggen: óók uitverkoren tot het volbrengen van deze taak: de satanische praktijken verwijderen van het gebied dat God voor Zijn volk apart had gezet.

In 2 Korinthe 6:14 leert Paulus

"Vormt geen ongelijk span met ongelovigen, want wat heeft gerechtigheid gemeen met wetteloosheid, of welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis?"

De geschiedenis van Israël, in Richteren onder andere zo pijnlijk precies vastgelegd zonder ook maar iets te verzwijgen of goed te praten, maakt zonneklaar duidelijk waaróm God dit vraagt. Ook voor ons als Christenen geldt dat wij met deze wereld géén eenheid kunnen zijn of worden. Zij dienen een god, [Azazel](#), ook als zij het niet weten, die een mensenmoordenaar is vanaf het begin. Die hen niet meer te bieden heeft dan een (geestelijke) woestijn en een zekere dood, beladen onder zonden die niet vergeven kunnen worden omdat zij het zondeoffer van Jezus niet accepteerden. In de praktijken van de volken waar Israël mee geconfronteerd werd zien we dit wel héél letterlijk!

Ook in deze tijd zien we mensen om ons heen voor eeuwig verloren gaan door de leugens van de satan en zijn demonen. Wanneer we één willen zijn of worden met die wereld om ons heen kan het niet anders dan dat we in dezelfde val trappen als waarin Israël viel; verwijderd raken van de Here. Wanneer we als mens, of als Gemeente, zoeken naar de erkenning en de vriendschap van de wereld dan kán het niet anders dan dat we 'de fout in gaan'. Alleen wanneer er sprake is van bekering en terugkeer naar God kan er sprake zijn van herstel, vrede en rust in ons leven. Dát is de diepere, geestelijke, les die Richteren ons verteld.

Noten:

1) uit opgravingen is gebleken dat in het gebied van de Filistijnen al rond 1500 v.Chr. ijzeren voorwerpen en methoden van ijzerbewerking bekend waren. Pas in lagen gedateerd ca. 1100-1000 v.Chr. werd in het bergachtige gebied waar Israël woonde ijzer gevonden. Dit komt overeen met de Bijbelse gegevens, namelijk dat onder Saul en David de Filistijnen werden overwonnen en men daardoor ijzeren voorwerpen (met name wapens) buitmaakte op ze en/of de kennis kreeg van ijzerbewerking.

2) uit archeologische vondsten is onder andere gebleken dat de Kanaänieten bij het bouwen van een huis een kind (levend) in metselden in de muur, om zo de goden gunstig te stemmen.

Bronnen:

- NBV 2004
- NBG 1951
- diverse Engelse Bijbel-vertalingen
- Halley's Bible Handbook
- diverse elektronische bijbelcommentaren

Ruth

D.T. Brinkman

Het boek Ruth is slechts kort, en vertelt het verhaal van de Moabitische vrouw -afstammeling van Lot- die koos voor het leven met God. Het is een verhaal van liefde, liefde voor andere mensen maar bovenal van haar liefde voor God. Ruth is in het bijzonder van belang voor ons als Christenen omdat zij voorkomt in de geslachtsregisters van de Here Jezus. David was de achterkleinzoon van Boaz en Ruth en zij wordt specifiek vermeld in de geslachtsregisters, vergelijk Matteüs 1:5, waarin tevens Rachab genoemd wordt. Daarnaast is haar leven een voorbeeld voor de gelovigen. Tot slot heeft het boek profetische waarde.

Datering, historische achtergrond

Het feit dat [Rachab](#) (de hoer, die de verspieters verborg en zich bekeerde tot de God van Israël) voorkomt in de geslachtsregisters -als moeder van Boaz- maakt de datering van het verhaal van dit boek redelijk zeker, alhoewel Boaz niet meer de jongste was aangezien hij stelt dat Ruth gezegend is omdat zij niet "de jonge mannen naloopt" (3:10). Daarmee hebben we tevens een indicatie van de leeftijd van Ruth, ze zal niet erg veel ouder zijn geweest dan ca. 25jaar, anders was zij toch géén "interessante partij" voor "jonge mannen"? Los daarvan weten we dat in die tijd meisjes van ca. 12 á 13 jaar reeds in het huwelijk traden - niet verwonderlijk gezien de korte levensverwachting! Een gebruik overigens dat in sommige Arabische en Afrikaanse landen nog steeds voorkomt. Tellen we daarbij de tien jaar op (zie verder) die Naomi in Moab was en we concluderen dat Ruth in de bloei van haar leven was.

Hoewel de datering van de geschiedenis dus vrij eenvoudig is, is datering van het boek zelf moeilijker. Het is zeer goed mogelijk dat het pas enkele generaties later op schrift is gesteld, volgens sommigen (Barnes e.a.) in de tijd van David. Het boek is nogal verhalend en bepaalde details ontbreken maar kunnen door goed lezen en de verschillende verzen te bestuderen ingevuld worden.

De trek van Naomi -en haar man en kinderen- naar Moab kan dus bijna nooit langer dan ca. 60 á 70 jaar ná de val van Jericho zijn geweest, mede rekening houdend met het feit dat Ruth huwde met één van de zonen van Naomi en zij circa tien jaren in Moab woonden. Hieruit blijkt dan ook dat het volk Israël al snel afdwaalde van haar God. Het was de Israëliet immers niet toegestaan te huwen met een

vrouw uit een ander volk! Volledig in de lijn van wat in [Richteren](#) was geschreven: "In die tijd was er geen koning in Israël; iedereen deed wat in zijn eigen ogen goed was" (Richteren 21:25). Desondanks maakt de Here deze menselijke fout (zonde) tot een voorbeeld voor ons allemaal. Het boek Ruth is een prachtig beeld namelijk van hoe God genade geeft, ook aan hen die niet tot het uitverkoren volk behoorden, door de lossen Boaz: een beeld of 'type' van de Here Jezus. Maar later hierover meer.

Lees: Ruth hoofdstuk 1-4.

Het is een kleine moeite de vier hoofdstukken van dit boek te lezen alvorens verder te gaan met deze korte toelichting. In het navolgende wordt de inhoud van het boek bekend verondersteld!

Orpa en Ruth

In Hoofdstuk 1:7 lezen we dat Naomi met haar twee schoondochters terug keert naar Israël. Haar man en zonen waren overleden, wat moest zij nog in Moab? Niemand die "eten op tafel" bracht! Daar kwam bij dat de hongersnood in Israël ten einde was. Naomi wist dat in Israël zij en haar schoondochters niet zouden verhongeren. Bovendien had zij daar mogelijk ook nog een eigen woning en in elk geval bezat ze er nog grond (2:23, 4:3). De Wet, daarnaast, bood garanties dat er voor haar -als weduwe- gezorgd zou worden en haar familie woonde er.

Zoals we hebben gelezen dringt Naomi er bij haar schoondochters op aan om terug te keren naar hun eigen volk om een (andere) man te zoeken, een gezin te stichten. Dit ondanks dat de schoondochters door het huwelijk met haar zonen tot **haar** familie behoorden. Zij gaf ze de vrijheid om te gaan naar het huis van hun eigen familie. Ook lezen we dat Naomi zegt dat deze twee schoondochters haar veel liefde hebben gegeven (1:8). Hoewel zij eerst niet willen terugkeren besluit Orpa, één van de vrouwen, na herhaald aandringen van Naomi om tóch terug te gaan. Ruth echter weigert resoluut en zweert een eed (vrs. 17). Uit de tekst blijkt zondermeer dat Ruth niet alleen uit liefde tot Naomi meegaat, maar bovenal uit liefde tot God: "uw volk is mijn volk, en **uw God is mijn God**" (1:16). En daarvoor offert zij haar toekomst op! Immers, als ze was gebleven bij haar eigen volk, was het leven dan niet veel makkelijker voor haar dan wanneer zij met deze berooide weduwe terugkeerde naar een land en volk dat zij niet kende? Wie echter trouw is wordt hiervoor rijkelijk beloond door de Here, is het niet nu dan wel als we bij Hem zullen zijn.

Op het moment dat we het moeilijk hebben en voor lastige keuzes staan zien we dit vaak niet, we zie alleen maar de moeilijkheden en beklagen onszelf, want "oh, wat hebben we het toch zwaár"! Meestal willen we als mensen dat de beloning voor, in onze ogen, onze trouw aan de Here tijdens dit leven zal zijn. Op zijn hoogst toch wel binnen een paar weken, dan moet God ons -in onze ogen- toch écht wel eens gaan "belonen" voor de doorstande "moeilijkheden"? We zijn daarin als Naomi - en zeggen "noem mij maar Mara", oftewel **bitter**. Al snel verbitteren we als dingen tegenzitten en geven hiervan zelfs God de schuld maar hoe vaak is het niet door ons eigen toedoen dat zaken lopen zoals ze lopen? Ging Naomi niet zélf, in ongehoorzaamhedi, weg uit het beloofde land? Ze vertrouwde niet op God maar op haar eigen inzichten! En vervolgens gaf zij God de schuld van wat haar overkomen was...

We vergeten daarbij tevens dat Ruth -hoewel een voorbeeld voor ons- ging behoren tot een volk dat een aardse belofte en roeping heeft gekregen. En in deze **aardse** zegen mocht Ruth **delen**. Op dat moment echter wist ze dat niet en was er zeker ook geen hoop op een mooie toekomst... integendeel! Hoewel Ruth dus een voorbeeld is, is het een ongezonde manier van Bijbeluitleg om dit op gelijke wijze in onze eigen levens toegepast te willen zien of verwachten. Ik wil de problemen en moeiten die sommige mensen moeten doorstaan niet baggetalliseren. Zeker niet. Voor sommigen onder ons ís het leven soms één lange lijdensweg. En ik zeg dit alles ook niet "lichtzinnig"! Persoonlijk zou ik namelijk ook, net als ieder ander neem ik aan, nog wel een paar dingen opgelost willen zien .. en nog liever vandaag dan morgen! Maar we mogen weten en moeten vasthouden aan het Woord waarin ís beloofd dat ééns de Here **zélf** alle tranen van onze ogen zal afwissen (Openbaringen 21:3,4). Is dat niet een geweldige troost?

De "losser" Boaz

Ruth ging, in opdracht van Naomi, "aren lezen". Het was gebruik in Israël dat zij die geen eigen land hadden om van te oogsten mochten oprapen, achter de maaiers aan, wat op de grond viel. Hoewel Naomi wel eigen grond had, is het niet verwonderlijk dat Ruth ging aren lezen. Naomi was (nog) niet in staat geweest haar eigen land in te zaaien, laat staan daarom te oogsten.

Het hele verhaal staat opgetekend in hoofdstuk 2. Boaz, een familielid van de overleden man van Naomi, zorgt er voor dat ze wat extra toegeschoven krijgt; hij geeft zijn arbeiders opdracht extra koren te laten vallen zodat Ruth ruim voorzien wordt. Let wel: hij geeft haar niet een paar schoven mee - ze moest er wél iets voor doen! De hoeveelheid gerst die ze had opgehaald was dusdanig veel dat Naomi 's avonds dan ook constateert dat degeen waar zij opgelezen had "zijn oog op haar had geslagen". Naomi constateert tevens: "Hij is een van onze lossers".

In Israël was het gebruik dat wanneer een vrouw getrouwd was en haar man overleed vóórdát er kinderen uit het huwelijk waren geboren de eerste mannelijke bloedverwant (meestal de broer van de overleden echtgenoot, m.a.w. de zwager van de weduwe, maar soms ook een neef of zelfs achterneef) met deze vrouw huwde om zo te zorgen dat ze toch kinderen kreeg. Dit had een hele praktische reden: kinderen zorgden voor de vrouw als ze oud werd! In dit opzicht vervulde Ruth de wet: zij zorgde voor Naomi zoals een *natuurlijk* kind geacht werd te doen.

Dat er voor het lossen hieromtrent duidelijke regels waren blijkt uit het 3e hoofdstuk. Ruth gaat naar de dorsvloer - *een open plaats in het veld waar de gerst uit de aren geklopt werd* - waar Boaz aan het werk was en ook 's nachts sliep (dit waarschijnlijk om te voorkomen dat zijn oogst zou worden gestolen). Ze legt zich aan zijn voeteneind. Een gewoonte die men kende in Israël: de knechten van een boer sliepen vaak bij hem in zijn tent of aan zijn voeteneind.

Boaz schrikt 's nachts wakker en merkt dat er iemand op de dorsvloer is. Ruth! De (jonge) vrouw die - zoals we weten - al een plaatsje in zijn hart had, dat kunnen we immers uit het voorgaande concluderen. Daarnaast zorgt hij er ook voor dat ze een goede naam blijft houden. Hij blijft van haar af, om het zo maar eens te zeggen, en zorgt dat ze ongezien wegkomt. Ik heb wel eens iemand horen zeggen "*nou ja, wat daar werkelijk gebeurde laat zich raden natuurlijk*". Dit is een (suggestieve) vorm van schrijfkritiek die er wel lekker in glijdt altijd, maar volstrekt onjuist is. Om twee redenen moeten we dit soort opmerkingen krachtig verwerpen (en er is nog een derde, maar daar komen we later nog op):

- Boaz wist dat er nog een andere lossers was. Hieruit blijkt dat hij inmiddels de nodige inlichtingen had ingewonnen, evenals uit hoofdstuk 3:11. Als hij met Ruth seksuele omgang had gehad, zou dit ernstige problemen kunnen opleveren met deze lossers met méér rechten. Hij zou tevens de Wet overtreden, door seksueel contact met een andere vrouw waarmee hij niet gehuwd was. Uit al het voorgaande is al duidelijk dat het een man was die God eerde en daarom zich niet verlaagde hiertoe, nog afgezien van het feit dat Ruth niet op "een avontuurtje" uit was! Integendeel, zij wilde hem als man en lossers! Ze wilden schuilen onder zijn vleugels, onder zijn bescherming komen.
- de 2e reden waarom ik er zeker van ben dat Boaz en Ruth géén amoreuze nacht beleefden is omdat de Schrift dit simpelweg niet leert. Denk niet dat de Schrift hier iets wil verbloemen! Vergelijk met de vele andere plaatsen waar wangedrag, ook op seksueel gebied, gewoon (eerlijk) wordt beschreven - denk bijvoorbeeld aan Juda en David! De Bijbel is hier volstrekt *open* in. Niet dat God dergelijke fouten of gedrag goedkeurt, maar het wordt ook niet verbloed! De Bijbel is, ook hierin, een éérlijk boek dat niet alleen spreekt van God's grote daden maar ook van de menselijke fouten en ontrouw. Niet om deze mensen af te vallen, maar omdat we daardoor kunnen zien dat wie of wat we ook zijn Hij genade schenkt wanneer we tot verbreking en tot berouw komen.

Zoals Naomi vervolgens Ruth zegt gebeurt: Boaz rust niet totdat hij Ruth kan krijgen als vrouw. Zij had hem duidelijk gemaakt dat ze graag wilde dat hij voor haar zou zorgen ("spreid uw vleugel uit over uw dienstmaagd", 3:9). Hij zorgt voor de benodigde getuigen en laat de eerste lossers weten dat Naomi een stuk grond gelost moet hebben maar dat aan het "lossen" ook nog iets anders verbonden is: een vrouw. De éérste lossers, klaarblijkelijk al gehuwd, kán het land én Ruth niet lossen: het zou hem te gronde richten doordat er te veel erfgenamen (kinderen) van zijn grond komen om hiervan later fatsoenlijk te kunnen bestaan en/of hij kan het financieel niet opbrengen een 2e of mogelijk zelfs 3e vrouw met -nog toekomstige- kinderen te onderhouden. De "deal" wordt gesloten door elkaar een schoen te geven (rituele handeling waarbij de een de ander symbolisch zijn bezit overhandigt): Boaz mag de grond "lossen" (kopen) van Naomi en krijgt daarmee tevens het recht of mogelijk zelfs de verplichting -die hij graag op zich neemt, immers daar was het hem om begonnen- om Ruth te

"lossen".

Profetie door de oudsten

De oudsten van de stad zijn getuigen van deze handeling en zij spreken een zegenbede uit die niet alleen een goedbedoelde bede was, maar óók nog eens profetisch van karakter bleek: "De Here make de vrouw die in uw huis komt als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben!" (4:11). Wonderlijk dat het Koningshuis van Israël uit juist deze man, Boaz, en Ruth -deze 'vreemdelinge', die Gods genade koos boven haar eigen zekerheden en afgoden- voortkwam. God beloofde haar vertrouwen; ze kreeg een prima leven, kinderen en daarnaast werden haar nakomelingen de meest vooraanstaande en voorname leiders van Israël. Uiteindelijk werd, naar de mens geredeneerd, binnen haar familie de Messias geboren. Tot op de dag van heden is nog bekend waar de "velden van Boaz" zijn, nabij Bethlehem. Een aardige anekdote: de **legendes** vertellen dat op de dorsvloer waarop Ruth aan Boaz vroeg om haar te "lossen" later de stal stond waarin de Here Jezus is geboren.

Hoewel de zonen van Elimelek en Naomi in overtreding van de Wet waren door een Moabitische te trouwen was Boaz dit **niet**. Doordat Ruth namelijk middels huwelijk tot Israël behoorde én doordat zij zich tot de God van Israël had bekeerd (proseliet) werd zij tot Israël gerekend. In alles hield Boaz zich hiermee aan de Wet van Mozes.

Boaz en Ruth, Christus en de Gemeente

Meestal wordt gesteld dat het boek Ruth in de Bijbel is opgenomen vanwege het feit dat Ruth één van de voorouders van David was. Dit kan zo zijn, maar er is méér! Het boek, het verhaal van Boaz en Ruth, heeft namelijk een profetisch karakter.

Boaz wordt vaak gezien als een beeld (type) van Christus. Hij - Boaz - trad op als "losser. Ook Christus was De losser. Daarmee houdt meestal de vergelijking op. Maar er is een nog dieperliggend profetisch karakter in het boek Ruth, dat vaak volledig over het hoofd gezien wordt. Want wát dééd Boaz? Hij lostte iemand die hij helemaal niet **hoefde** te lossen: een vrouw die, formeel, **niet** behoorde tot **het volk Israël!** Hij **kocht en betaalde** deze vrouw door het land te kopen dat hij helemaal niet nodig had want hij was reeds zéér vermogend (had veel geld, grond en goederen). Hij deed dit daarom uit **liefde**.

Christus kwam **voor Israël**. Maar Israël verwierp Hem. **Orpa** is daarmee een beeld van het **volk** Israël (1). Als **volk** verwierpen zij Hem. **Ruth** daarentegen is een beeld van **de Gemeente**. Die roept: "uw God is mijn God" en de God van Israël, haar Messias, aangenomen heeft! Christus deed als Boaz: Hij **kocht en betaalde** de Gemeente, de vrouw die niet tot het volk van Israël behoorde, en nam haar tot Zijn bruid. Hij spreidde zijn vleugels uit zoals Hij dat ook zo graag gedaan had voor Zijn volk Israël (Matteüs 23:37). En ook Christus Jezus had reeds alles, net als Boaz, en tóch wou Hij dat volk dat niet tot Israël behoorde kopen. In Johannes 10:16 wordt dit door de Here Jezus bevestigd; Hij kwam voor Israël maar er waren ook nog ándere "schapen" - samen met de Joden die wél geloofden (als individu) zouden zij worden tot één kudde, één Herder. De gelijkenis van de koopman die een kostbare parel wilde kopen en daarvoor álles opgaf is hier van toepassing (Matteüs 13:45, 46). Vergelijk in dit verband ook Fillipensen 2:6-11.

Boaz was in het zich houden aan de Wet van Mozes eveneens een type van Christus. Hij was een **rechtvaardige**. En dit is de derde reden waarom ik geloof dat Boaz en Ruth niet in overtreding van de wet hebben gehandeld op de dorsvloer, integendeel.

Van Orpa is verder niets meer bekend. Wie zien haar weglopen, en verdwijnen in de geschiedenis. Is dit het lot van het volk Israël? Dat het "afgedaan" heeft, verdwijnt in de geschiedenis? Gelukkig niet! God ziet om naar die vrouw die zonder Hem probeert te overleven. Het boek [Hosea](#) schrijft over de toekomst van "Orpa" en Paulus bevestigt een en ander in de brief aan de [Romeinen](#), hoofdstuk 10 v.v. Op het moment dat ik dit schrijf is "Orpa" nog steeds een weduwe, die op eigen kracht probeert te overleven. Maar de dag dat dit veranderen zal komt snel dichterbij!

Tot besluit

Het boek Ruth heeft, voor de Gemeente van Jezus Christus, een veel diepere betekenis dan we in

eerste instantie zouden hebben vermoed. Een prachtige liefdesgeschiedenis, zeker. En ook relevant voor de geschiedenis van het Huis van David. Maar ik geloof zeker dat dáárom dit boek niet in de Schrift is opgenomen. De "dubbele bodem" van het boek, de profetische waarde in het beeld van Boaz die zichzelf een bruid kocht uit 'de volken', dát is naar mijn oordeel de wáre reden waarom dit bijzondere boek is toegevoegd aan het Woord van God! Daarnaast kunnen we uit dit korte boek ook persoonlijke lessen leren. We zien in het boek Ruth hoe waar het is wat onder meer [John N. Darby](#) onderwees, namelijk dat "het plaatsvervangend sterven van Christus door de hele Schrift heen geleerd wordt", zelfs in een "eenvoudige liefdesgeschiedenis".

Noten

1) Darby ziet in Elimelek en Naomi het beeld van God (Elimelek) en zijn volk Israël (Naomi). Ruth - beeld van de Gemeente- "kleeft de weduwe Israël aan", het volk dat heeft besloten God te verlaten. Dit gaat mij veel te ver en kan niet juist zijn; al was het alleen al omdat Elimelek sterft *in ongehoorzaamheid* en daarmee m.i. *nooit* een beeld van God kan zijn!

Literatuur

- The Concise Bible Commentary, James M. Gray
- Synopsis on the Bible, J.N. Darby
- Barnes' notes on the Bible, A. Fuller.